

บทคัดย่อ

ชื่อภาคินิพนธ์ : คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงปรารถนา ในทัศนะของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
แห่งหนึ่งในจังหวัดนราธิวาส

ชื่อผู้เขียน : นางสาวกมลจันทร์ ประภากรรัตน

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

2544

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหาร ตามความต้องการของผู้ได้บังคับบัญชา 2. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะผู้บริหาร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ได้บังคับบัญชา 3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมคุณลักษณะผู้บริหาร โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนราธิวาส ในหัตนะผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 18 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากนั้นนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามหลักตรรกะ เทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี ควบคุมบริบท โดยอาศัยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และ ร้อยละ ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความต้องการผู้บริหารที่มีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ได้แก่ มีเหตุผล มีความเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชา มีการตัดสินใจที่เด็ดขาด และผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ มีบุคลิกภาพสำคัญคือเป็นผู้ที่มีลักษณะท่าทางการแต่งกายที่ดี สะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ มีวาจาที่ไพเราะ การพูดจาชัดเจนดี และสามารถที่จะควบคุมอารมณ์และจิตใจได้ คุณลักษณะด้านการบริหารงาน ได้แก่ เป็นผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรู้ทางการบริหาร เป็นผู้มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล มีความสามารถในการมอบหมายงาน มีการควบคุม ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา คุณลักษณะด้านวิชาชีพที่พึงปรารถนา ได้แก่ ผู้บริหารที่มีความรู้ในตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรู้ในด้านงานสาธารณสุข เป็นต้น ส่วนคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการผู้บริหารที่มีความยุติธรรม มีน้ำใจให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา และมีความซื่อสัตย์สุจริต

ลักษณะพฤติกรรมกรรมการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้ได้บังคับบัญชา คือ ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น มีเหตุผลและใช้เหตุผลในการสั่งการมากกว่าการใช้อารมณ์ และที่สำคัญอีกประการคือต้องการผู้บริหารที่ร่วมรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานด้วยกัน ซึ่งลักษณะของผู้บริหารดังกล่าว สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมของผู้บริหารแบบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น ไม่ใช่อำนาจเผด็จการสั่งการ

วิธีการส่งเสริมลักษณะพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร พบว่าผู้ให้ข้อมูลได้เสนอความคิดเห็นว่าควรใช้วิธีการฝึกอบรม การศึกษาต่อเนื่อง การให้รางวัลก็เป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่ง แต่ต้องมีเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีวิธีการศึกษาจากแบบอย่างและพัฒนาตนเอง โดยศึกษาจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ในสังคม รวมทั้งการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์

สำหรับปัญหาอุปสรรคสำคัญในการส่งเสริมคุณลักษณะผู้บริหาร สามารถที่จะแยกได้ดังนี้ ปัญหาด้านบุคคล เช่น การขาดกำลังคนทดแทนในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาบุคลากรมีจำนวนจำกัด และปัญหาด้านอื่นๆ เช่น การขาดการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะสำหรับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้บริหาร ผู้บริหารระดับสูงควรให้การสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ ตลอดจนการให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน ควรมีการประเมินจากผู้บริหารในระดับสูงขึ้นไปและตัวผู้บริหารเอง เพื่อที่จะได้ทำการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรทำการศึกษาและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่